

## Kommunereformen - Arbeidsgruppe barnehage

Arbeidsgruppen har bestått av Ane-Kristin Nærbø ØTK, Kirsten Aune GK, Knut Åge Berge SLK og Gunn Roterud VTK. Gruppen har utredet hvordan tjenesten kan bli i en sammenslått kommune:

### Struktur:

I følge barnehagelovens § 12a har barn rett på barnehageplass i kommunen hvor de er bosatt. Kommunens plikt til å gi barnehageplass er med andre ord oppfylt så lenge det gis tilbud om plass innenfor kommunegrensen. I utgangspunktet kan det derfor i en ny storkommune være mulig å samle barnehagetilbudet i færre og større enheter. På den annen side er det tradisjon for at barnehagetilbudet gis i nærheten av barnets bosted. En videreføring av denne tradisjonen tilsier at strukturen i barnehagetilbudet ikke blir vesentlig annerledes enn med dagens fire kommuner.

Imidlertid er det i enkelte tilfeller slik at flere barnehager ligger nære hverandre, men på hver side av kommunegrensen. Ved en kommunesammenslåing kan det være aktuelt å vurdere sammenslåing av disse barnehagene.

Ulempen vil være større avstander, slik at valgfriheten ikke blir reell i utkantene. Familier som bor nær de nåværende felles kommunegrensene, vil derimot få en større bredde i barnehagetilbudet og vil kunne velge barnehage utfra innhold og spesialiteter (Steinerbarnehage/friluftsbarnhage /gårdsbarnehage/kulturbarnehage o.l.)

Selv om barnehagene i dag er lokalisert i nærheten av brukernes bosted er det mange eksempler på at foreldre foretrekker å bruke barnehage lenger unna. I mange tilfeller handler det om at foreldrenes arbeidssted gjør det enklere å benytte en annen barnehage, kanskje også i en annen kommune.

Et vesentlig hinder for i dag å velge barnehageplass i en annen kommune er at søkerne bosatt i kommunen prioriteres før søkere fra andre kommuner. I en sammenslått kommune vil alle søkerne i denne kommunen stille likt.

I en storkommune vil det derfor være enklere for foreldrene å velge barnehage utfra arbeidsvei / arbeidsplassens beliggenhet.

### Kvalitet i barnehagens innhold:

Personalets kompetanse er den fremste kvalitetsfaktoren, og knyttes til mulighetene for rekruttering av fagutdannet personale og etter- og videreutdanning av ansatte.

#### Rekruttering.

I framtiden kan det bli større konkurranse om rekruttering av barnehagelærere pga krav om flere pedagoger.

En stor kommune vil kunne være mer attraktiv og konkurransedyktig i rekrutteringsarbeidet.

Det er ikke grunn til å anta at kommunestørrelsen vil ha innvirkning på framtidig rekruttering av fagarbeidere.

En storkommune kan legge til rette for større fagmiljøer som kan lette rekrutteringen til stillinger med krav om kompetanse på masternivå som f.eks spesialpedagoger.

#### Etter- og videreutdanning.

Østre og Vestre Toten og Søndre Land (sammen med Nordre Land) samarbeider allerede om felles kompetansetiltak, finansiert med statlige midler.

Ved at Gjøvik blir en del av samarbeidet, vil antall ansatte fordobles. En storkommunen vil ikke få et større økonomisk handlingsrom, men utnytte bedre midlene ved at en kan sette sammen grupper som er store nok til at en kan hente inn lærerkrefter og iverksette etter- og videreutdanningen lokalt.

#### Pedagogisk utviklingsarbeid.

Barnehagene i en storkommune vil kunne drive flere prosjekter på tvers av sektoren, og ha større faglige ressurser til utviklingsarbeid.

Det er til sammen ca 60 barnehager i de tre kommunene. I en så stor enhet vil *felles samarbeid, nettverk og utvikling* være mer utfordrende.

Kommunens størrelse anses ikke å være av stor betydning for andre forhold som er viktige for barnehagens kvalitet.

### **Myndighetsutøvelse:**

Myndighetsoppgaver iht Barnehageloven:

#### Godkjenning:

Generelt er godkjenning av nye barnehager lite i omfang i de fleste av kommunene. I en storkommune kan man utvikle prosessene mer profesjonelt og også på tvers av fagområder (arealplan/teknisk/HMS/miljøretta helsevern o.a.)

#### Opptak:

Fordelaktig for de familiene som i dag bor nær kommunegrensene og vil få større valgmuligheter ved en sammenslåing (spesielt Østre og Vestre Toten).

#### Tilskudd til private:

Flere økonomer med høy kompetanse på området vil bety profesjonalisering og kvalitetssikring av dette arbeidet.

#### Tilsyn:

Tilsyn etter loven er en garantist for kvalitet i barnehagen og et verktøy for kommunen for å sikre at barnehagene drives etter lov og rammeplan; både på struktur - og prosesskvalitet.

Omfanget av tilsyn vil øke i en storkommune fordi avstanden mellom myndigheten og barnehage blir større. Det betyr at myndigheten må utføre hyppigere tilsyn for å ha kjennskap til den enkelte barnehage. Antall barnehager det skal føres tilsyn med over 60 barnehager totalt i 4 kommuner.

Arbeidet kan utvikles mer profesjonelt med flere aktører med kompetanse - «tilsynskorps».

#### Barn med spesielle behov:

Flyttes fra Opplæringsloven til Barnehageloven

En storkommune kan styrke denne tjenesten gjennom større fagmiljøer og mer spesialisert kompetanse.

## **Administrasjon:**

Det er nødvendig med barnehagefaglig kompetanse i administrasjonen over barnehagenivået.

I en sammenslått kommune vil det bli god barnehagefaglig kompetanse i administrasjonen.

I en ny storkommune kunne disse fagpersonene fordele oppgavene slik at det ble en bedre spisskompetanse på de forskjellige oppgavene som administrasjonen gjør i dag.

Samtidig som administrasjonen kan tilegne seg bedre kompetanse innen et felt, vil barnehagesektoren bli relativt stor i en sammenslått kommune. Nærhet og oversikt er en fordel i små kommuner som må kompenseres i en stor kommune. Det må derfor nødvendigvis bli behov for et mer systematisk rapporteringssystem som f.eks flere tilsyn, nye kontrollfunksjoner osv.

Utgiftene til barnehagetilbudet dekkes av kommunen hvor barnet er bosatt. Når et barn har plass i en barnehage i en annen kommune krever vertskommunen refusjon fra bostedskommunen for barnehageplassen. Dette økonomiske oppgjøret mellom kommunene blir ikke lenger nødvendig i en sammenslått kommune.

Angående driftstilskudd til private barnehager: Kommunene har ikke like kostnader til barnehagedrift. Det blir et større omfang å beregne utfra - det må beregnes ny gjennomsnittspris og harmonisere ressursbruk - det vil noen tape på og noen tjene på.

## **Særskilte forhold:**

Over halvparten av barnehagene i de fire kommunene er private. En vesentlig del av arbeidet på kommunenivå vil bestå i finansiering av og tilsyn med private barnehager.